

Med lupe inn i insektenes verden

Det er ikke så lenge siden forskere tegnet insekter for hånd mens de studerte dem gjennom mikroskop. I dag har vi foto- og datateknologier som gjør det mulig å fotografere veldig små vesener på nært hold.

AV TRINE-LISE GJESDAL | PUBLISERT 28. JUL. 2017 | OPPDATERT 27. JAN. 2020

Nærbilde av en Sandløper, med store øyne og en stor klo-aktig munn

Sandløperen er et glupsk rovdyr som løper lynraskt omkring på jakt etter andre biller og insekter. De kraftige kjevene er til god hjelp né byttedyret skal holdes fast. Ikke uten grunn kalles sandløperen for tigerbille på engelsk. Foto: Karsten Sund/ Naturhistorisk museum ve UiO

Fotografen Karsten Sund jobber ved Naturhistorisk museum i Oslo og tar bilder av insekter som ofte er så små at vi knapt kan se dem. Bildene til Karsten hjelper forskere med å studere de vakre insektene i detalj.

Han bruker en teknikk som heter «stacking». Oversatt til norsk betyr det å stable bilder oppå hverandre. Og det er nettopp det Karsten gjør. Han tar ikke bare ett bilde av hvert insekt. Vanligvis tar han et sted mellom 10 og 200 bilder når han er ferdig, setter han dem sammen til ett bilde.

Fotoheis

Han forklarer at fotoapparatet sitter fast på en heis med motor mens han fotograferer. Karsten fokuserer først på de høyeste punktet på insektet, slik at han får et klart bilde av denne delen av kroppen. Så senker han kameraet ned til neste punkt på insektet og tar et nytt bilde. Slik fortsetter han, til han får skarpe bilder av hele insektet som han til slutt setter sammen til ett bilde hvor hele insektet er skarpt.

Her er noen av Karstens bilder. Insektforskeren Geir Søli forteller oss hva vi ser:

Fruktfluen er glad i moden frukt og fruktsaft, og finner ofte veien inn i hus og leiligheter på høsten. De fleste fruktflue gule eller lysebrune, og gjør ikke så mye ut av seg. På hodet har den flere stive hår, og plasseringen av disse er viktig vi skal identifisere artene.

De fleste mygg stikker ikke, heller ikke **soppmyggen**. I Norge fins det mange hundre ulike arter av soppmygg. Et godt kjennetegn er de lange lårene som står ned som i en bunt rett under brystet.

Kleggen har store fasettøyne som nesten møtes på midten. Hvert øye består av flere tusen små linser, eller enkeltøy som sammen gir kleggen godt syn. Det flotte fargespillet i grønt og rødt oppstår når lyset brytes og reflekteres i de mange enkeltlinsene.

Et portrett av en **maur** viser en robust arbeidskar, med stort hode og kraftige kjever. Antennene stikker ut midt i pann og de hårete kjevne gir et godt grep når barnåler skal flyttes eller et byttedyr holdes fast.

Denne **sørøst-asiatiske bladbillen** ser nesten ut som et emaljesmykke. De ytterste kantene av brystet og dekkvinger tynde og gjennomsiktige, mens de midtre delene er kraftigere og mørke med flotte, gullskimrende tegninger.

De fleste vepsene rundt oss er små, og de færreste av oss legger merke til dem. Mange er ikke mer enn noen millimeter lange, men de kan ha vakre, metalliske farger som denne lille **snyltevepsen**.

Denne spesielle **snutebillen** fra Thailand har svært spesialiserte bakbein. Den ytterste delen danner en kraftig klo som gjør at billen blant annet kan gripe og holde seg fast i greiner og annen vegetasjon.

Almesevjeffluen ble funnet for første gang i Norge for et par år siden. De flotte, røde øynene med de hvite linjene er typisk for arten. Den lille, gule kulen som sitter på en stilk bak vingefestet, kalles svingkøllen, og er et slags balanseor som alle mygg og fluer har.

Humlen og bien er begge dekt av hår, men humlen har den tetteste og lengste "pelsen". Både humlen og bien har lar munnleder med en lang tunge som er veldig effektiv når den skal slikke i seg blomsternektar.

Alle foto: Karsten Sund/Naturhistorisk museum ved UiO

LIVET PÅ JORDA INSEKTER OG EDDERKOPPER

Meldinger ved utskriftstidspunkt 4. april 2025, kl. 15.27 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.